

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 05.01/174.00.1/М/ ОК1-1-2023
	Екземпляр № 1	Арк 21 / 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Державного університету
«Житомирська політехніка»
протокол від 29 червня 2023 р. №9

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ для самостійної роботи здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни «ФІЛОСОФСЬКІ ПРОБЛЕМИ НАУКОВОГО ПІЗНАННЯ»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Магістр» спеціальності
174 «Автоматизація, комп'ютерно-інтегровані технологія та
робототехніка»
освітньо-професійна програма «Автоматизація, комп'ютерно-
інтегровані технологія та робототехніка»
факультет комп'ютерно- інтегрованих технологій, мехатроніки і робототехніки
кафедра механічної інженерії

Рекомендовано на засіданні кафедри
філософсько-історичних студій та
масових комунікацій протокол № 9 від
15 травня 2023 р.

Завідувач кафедри

_____Вадим СЛЮСАР

Розробник: д. філос. н., доц. Вадим СЛЮСАР

Житомир
2023

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 05.01/174.00.1/М/ ОК1-1-2023
	Екземпляр № 1	Арк 21 / 2

ЗМІСТ

- Тема 1. Природа науки
- Тема 2. Стадії розвитку науки
- Тема 3. Особливості наукової діяльності
- Тема 4. Структура наукового знання
- Тема 5. Метод і методологія
- Тема 6. Наукові традиції та наукові революції
- Тема 7. Особливості сучасного етапу розвитку науки
- Тема 8. Наука як соціальний інститут
- Тема 9. Філософія техніки

Тема 1. Природа науки

1. Наука –ненаука: проблема демаркації.
2. Науковість знання.

Питання для самоконтролю

1. У чому полягає специфіка науки як особливої сфери людської свідомості та світогляду?
2. Розкрийте основні напрямки та форми взаємодії науки з іншими типами й рівнями світогляду.
3. У чому полягає практична роль науки, її світоглядна, культуротворча і людинотворча функції?
4. На які класи поділяється сучасна наука? Охарактеризуйте взаємозв'язок та відмінності між науковим і ненауковим знанням.
5. Стисло охарактеризуйте основні варіанти філософського розуміння відмінностей та взаємодії філософії та науки.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 05.01/174.00.1/М/ ОК1-1-2023
	Екземпляр № 1	Арк 21 / 3

РЕКОМЕНДОВАНА ТЕМАТИКА НАУКОВИХ РЕФЕРАТІВ

- Проблема взаємовідношень науки та філософії.
- Проблема визначення науки.
- Знання та віра.

Тема 2. Стадії розвитку науки

1. Становлення переднауки у стародавніх цивілізаціях.

Питання для самоконтролю

1. Якими були соціальні, світоглядні, гносеологічні причини виникнення та тривалого існування науки саме у складі філософії?
2. Стисло охарактеризуйте основні результати розвитку уявлень про єдність світу, закономірний та причинно детермінований характер його розвитку у філософії Стародавнього світу та їх значення для формування світоглядних, ціннісних, методологічних засад наукового знання.
3. Розкрийте основний зміст та наукове значення вчення про боротьбу та єдність протилежностей як основну рушійну силу розвитку світу у Східній та Західній філософії Стародавнього світу (Лао-Цзи, Геракліт та ін.).
4. Яким чином вирішувалася проблема існування загальних понять (універсалій) та духовної і матеріальної субстанції у філософії номіналізму та реалізму та яке значення цих суперечок для формування наукового світогляду і категоріального апарату?
5. Чому «лезо Оккама» й досі залишається однією із засад організації наукового пізнання?
6. Охарактеризуйте основні принципи та історичні варіанти взаємодії науки з релігією і теологією.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 05.01/174.00.1/М/ ОК1-1-2023
	Екземпляр № 1	Арк 21 / 4

7. Чим, на Вашу думку, було зумовлене висунення представниками позитивізму тези про «звільнення науки від філософії»?

РЕКОМЕНДОВАНА ТЕМАТИКА НАУКОВИХ РЕФЕРАТІВ

- Знання та техніка у Стародавньому Єгипті.
- Знання та техніка майя.
- Перші зразки абстрагування і ідеалізації (Піфагор, Евклід).
- Антична медицина (Гіппократ, Гален)
- Пошук методу в епоху Відродження.

Тема 3. Особливості наукової діяльності

1. Мова науки.

Питання для самоконтролю

1. Охарактеризуйте поняття раціональності та поясніть її необхідність для людини.
2. В чому полягає зміст наукової раціональності та визначте її критерії.
3. Сформулюйте сучасне розуміння наукового дискурсу і окресліть основні вимоги до нього?
4. В чому полягає сутність пояснення як функції наукового пізнання?
5. Чому для наукового мислення органічно властива потреба в обґрунтуванні і як вона реалізується?
6. Які пізнавальні процедури звичайно здійснюються в акті розуміння?

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 05.01/174.00.1/М/ ОК1-1-2023
	Екземпляр № 1	Арк 21 / 5

7. Що необхідно робити вченому, аби його висловлювання відповідали вимогам наукової раціональності?
8. Що таке інтуїція і чому вона пов'язана із творчістю?
9. Назвіть риси наукової інтуїції.
10. Які риси властиві продуктивному вченому?
11. Які особливості особистості вченого сприяють його творчості, а які заважають?

РЕКОМЕНДОВАНА ТЕМАТИКА НАУКОВИХ РЕФЕРАТІВ

- Біоетика: основні принципи сучасної біоетики.
- Мова науки і природна мова.
- Роль парадоксів у науковому пошуку.

Тема 4. Структура наукового знання

1. Теорія і реальність.
2. Дисциплінарна структура науки.
3. Класифікація наук.

Питання для самоконтролю

1. Охарактеризуйте основні варіанти філософського осмислення світу: об'єктивний ідеалізм, суб'єктивний ідеалізм, метафізичний матеріалізм, діалектичний матеріалізм. У чому полягає відносність протиставлення матеріального та ідеального та їх взаємоперехід?
2. Сформулюйте основні варіанти визначення поняття матерії та класифікації рівнів її організації.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 05.01/174.00.1/М/ ОК1-1-2023
	Екземпляр № 1	Арк 21 / 6

3. Яким чином взаємодіють і чим відрізняються уявлення про простір і час в окремих науках та в загальнонауковій картині світу? У чому полягає специфіка біологічного та соціального простору і часу?

4. Охарактеризуйте рух як загальний спосіб існування світу, універсальність руху та причини його різноманітних інтерпретації в науковофілософській традиції, а також назвіть найбільш поширені класифікації форм руху.

5. Сформулюйте загальне поняття закону, охарактеризуйте діалектичні та синергетичні уявлення про закон, його об'єктивний та суб'єктивний вимір.

6. Розкрийте зміст та взаємозв'язок таких понять, як причинність, необхідність, випадковість, можливість.

7. Що таке наукова картина світу та якими є її основні функції?

РЕКОМЕНДОВАНА ТЕМАТИКА НАУКОВИХ РЕФЕРАТІВ

- Поняття «мультиверсум». Гіпотеза множинності всесвіту.
- Філософські та наукові концепції простору та часу.
- Моделі часу у сучасній науці

Тема 5. Метод і методологія

1. Методологія науки і наукова раціональність.
2. Фундаментальні і прикладні дослідження в науці.

Питання для самоконтролю

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 05.01/174.00.1/М/ ОК1-1-2023
	Екземпляр № 1	Арк 21 / 7

1. Сформулюйте визначення поняття наукового методу та окресліть головні відмінності між природничо-науковою і гуманітарно-науковою методологією.
2. Якими є основні теоретичні підходи до побудови методології пізнання як форми організації ефективної діяльності людини та методології прийняття рішень?
3. Розкрийте основні відмінності та напрямки взаємодії емпіричного і теоретичного рівнів наукового пізнання.
4. Розкрийте сутність та опишіть головні різновиди наукового спостереження й експерименту. У чому полягають особливості експерименту в різних галузях сучасної науки?
5. Охарактеризуйте такі методи наукового пізнання як аналіз і синтез, аналогія та абстрагування, індукція і дедукція, аксіоматизація.
6. Чому метод моделювання є одним із найпопулярніших у сучасному науковому пізнанні? Якими є його головні різновиди та в чому полягає його сутність, перспективи і межі?
7. Розкрийте теоретичні засади, можливості, окресліть межі та проблеми комп'ютерного моделювання процесу мислення

РЕКОМЕНДОВАНА ТЕМАТИКА НАУКОВИХ РЕФЕРАТІВ

- Гра як спосіб пізнання.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 05.01/174.00.1/М/ ОК1-1-2023
	Екземпляр № 1	Арк 21 / 8

Тема 6. Наукові традиції та наукові революції

1. Основні концепції філософії науки

Питання для самоконтролю

1. Яким є сучасне осмислення світоглядного компоненту творчої спадщини позитивістів?
2. Яку роль відіграли у формуванні гносеологічного, методологічного, онтологічного, світоглядно-ціннісного компонента сучасного неklasичного і постнеklasичного наукового пізнання погляди представників першого позитивізму (Конт, Спенсер та ін.) та другого позитивізму (Мах, Авенаріус)?
3. Якими методами і критеріями пошуку та доведення істинності людських знань пропонували, насамперед, керуватися представники конвенціоналізму (А. Пуанкаре), логічного позитивізму, неопозитивізму та аналітичної філософії (М. Шлік, Р. Карнап та ін.)?
4. Поясніть, чому позиція К. Поппера йменується як критичний раціоналізм?
5. Охарактеризуйте основні ідеї вітчизняних представників позитивізму (В. Лесевич, О. Потебня та ін.).
6. У чому специфіка уявлень про науку, її закономірності і принципи розвитку у представників прагматизму (Ч. Пірс, У. Джемс, Дж. Дьюї)?
7. Окресліть сутність проліферації в біології і чому це поняття було використано для позначення процесу зростання наукового знання.
8. Які основні риси наукової революції?
9. Яка роль в розвитку теорії відведена «кризі»

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 05.01/174.00.1/М/ ОК1-1-2023
	Екземпляр № 1	Арк 21 / 9

Тема 7. Особливості сучасного етапу розвитку науки

1. Роль науки в подоланні сучасних глобальних криз

РЕКОМЕНДОВАНА ТЕМАТИКА НАУКОВИХ РЕФЕРАТИВ

- Концепція глобального еволюціонізму.
- Перспективи планетарних досліджень у ХХІ ст.

Питання для самоконтролю

1. Назвіть та охарактеризуйте основні історичні типи взаємовідносин філософії і науки.
2. Окресліть онтологічні, гносеологічні і методологічні філософські основи науки.
3. У чому полягають суперечності між наукою і цінностями, міжгуманітарною і науковою культурою?
4. Які науки найзначніше загострили морально-етичні проблеми ?
5. В чому полягає небезпека плагіату для розвитку науки?
6. Дайте характеристику світоглядним позиціям сцієнтизму й антисцієнтизму. Чи є можливості їх принципового примирення?
7. Дайте коротку характеристику головним проблемам етики науки.
8. Розкрийте відмінність цінностей науки, в науці, для науки.
9. Чи варто науці робити предметом дослідження архаїчні, міфологічні або релігійні світоглядні побудови?
10. Чи може наука бути етично нейтральною у сучасному суспільстві?

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 05.01/174.00.1/М/ ОК1-1-2023
	Екземпляр № 1	Арк 21 / 10

11. Що має пріоритет для прогресу людства: наука чи мораль?
12. Чи можна забороняти істину в ім'я торжества моралі?

Тема 8. Наука як соціальний інститут

1. Проблема державного регулювання науки.

Питання для самоконтролю

1. Які головні компоненти входять до складу наукової теорії?
2. Чи може наука обійтись без формулювання теорій?
3. Які типи наукових теорій виділяють і які особливості їм притаманні?
4. Чому мисленнєвий експеримент відіграє важливу роль у розвитку наукової теорії?
5. Які функції наукової теорії Ви можете назвати?
6. В чому полягає зміст вдосконалення концептуального апарату наукової теорії?

РЕКОМЕНДОВАНА ТЕМАТИКА НАУКОВИХ РЕФЕРАТІВ

- Наука та повсякденність.
- Наука і влада.
- Проблема цінностей цивілізації майбутнього.

Тема 9. Філософія техніки

1. Техніка у філософсько-антропологічному контексті.
2. Етика в «технічному» суспільстві.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 05.01/174.00.1/М/ ОК1-1-2023
	Екземпляр № 1	Арк 21 / 11

Питання для самоконтролю

1. Які типи технічних знань сформувались у донауковий період?
2. В чому полягає відмінність лінійної моделі зв'язку між наукою й технікою від еволюційної моделі?
3. Визначте поняття техносфери. Які елементи прийнято виділяти в її структурі?
4. Охарактеризуйте технополіси і наукові парки як складові регіону науки.
5. Чим відрізняються технічні науки від природничих?
6. Чому концепція технологічного детермінізму є породженням думки XX ст.?
7. Як концепція сталого розвитку суспільства пов'язана з надією людства на збереження природного довкілля?
8. Чим визначається специфіка пізнавальної діяльності, здійснюваної в процесі створення технологічних об'єктів?
9. Яким чином відбувається формування технічної теорії?
10. Які функції в технічній теорії виконують математичні моделі.

РЕКОМЕНДОВАНА ТЕМАТИКА НАУКОВИХ РЕФЕРАТІВ

- Комунікативна природа техніки.
- Науково-технічний прогрес у концепції сталого розвитку.
- Проблема штучного інтелекту.
- Проблема відповідальності інженера і інженерна етика.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 05.01/174.00.1/М/ ОК1-1-2023
	Екземпляр № 1	Арк 21 / 12

Індивідуальні самостійні завдання

Підготовка доповідей, виконання наукових творчих завдань та написання есе щодо проблемного питання з філософських проблем наукового пізнання, а також визначення внеску філософів у становлення та розвитку філософії техніки, науки, сталого розвитку.

Виконання завдань визначення ролі й місця філософів передбачає:

- встановлення приналежності до наукових шкіл, філософських течій, напрямів конкретного дослідника;
- визначення основоположних засад вчення школи (напрямку, течії) та особистого внеску філософа в їх розробку;
- аналіз змісту основних праць філософа;
- з'ясування, який розвиток отримали його ідеї в історикофілософському дискурсі.

Пропоновані теми:

- Гуманізація шляхів та засобів розвитку науки і техніки.
- Історичний розвиток філософії техніки: від античності до сучасності.
- Вчення про ноосферу П. Тейяра де Шардена у контексті філософії сталого розвитку.
- Ідеї У. Бека та філософія сталого розвитку.
- Філософія технічних інновацій: вплив нових технологій на суспільство.
- Сталий розвиток у машинобудуванні: філософські засади екологічної відповідальності.
- Особисті інтереси науковця, корпоративні та суспільні інтереси.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 05.01/174.00.1/М/ ОК1-1-2023
	Екземпляр № 1	Арк 21 / 13

- Морально-етичні проблеми авторства та співавторства
- Біоетика в організмі сучасної науки.
- Основні напрями науково-технічної революції та особливості її сучасного (технологічного) етапу.
- Науково-технічна революція і природа людини.
- Формування цінностей цифрової людини і цифрового суспільства в умовах Четвертої промислової революції.
- Майбутнє машинобудування: загроза чи нові можливості для людства?
- Чи може техніка бути нейтральною? Філософське осмислення впливу техніки на суспільство.
- Постгуманізм і техніка: чи створює машинобудування новий тип людини?
- Машини і свобода: чи обмежує техніка людську свободу?

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 05.01/174.00.1/М/ ОК1-1-2023
	Екземпляр № 1	Арк 21 / 14

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ НАУКОВОГО РЕФЕРАТУ

1. Матеріали проведеного дослідження оформлюються на стандартних аркушах паперу формату А4.
2. Обсяг реферату не більше 0,5 д. а. (1 д. а. складає 40 000 знаків з пробілами тексту, набраного комп'ютерним друком, або 12 сторінок рукописного тексту із 30 рядками на кожній сторінці).
3. Поля сторінки тексту мають бути: ліве - 30 мм, праве - 15 мм. верхнє і нижнє - 20 мм.
4. Титульна сторінка реферату оформлюється за зразком, наведеним нижче.
5. Реферат складається зі змісту, вступу, основної частини, висновків та списку використаних джерел і літератури. У вступі автор зазначає актуальність обраної теми, предмет (і об'єкт) дослідження та завдання, які має вирішити. У висновках дається відповідь на поставлені завдання.
6. Плагіат забороняється. Посилання на джерела, що використанні, у том числі електронні є обов'язковим.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ

1. Знання у стародавніх країнах функціонували за принципом А. наукової діяльності
 - Б. професійної освіти
 - В. спадкового професіоналізму
 - Г. філософської освіти
 - Д. політехнічної освіти

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 05.01/174.00.1/М/ ОК1-1-2023
	Екземпляр № 1	Арк 21 / 15

2. У давньосхідній науці перевага надавалась А. раціональній аргументації

Б. ірраціональній аргументації

В. політичній кон'юктурі

Г. авторитету

Д. експериментам

3. Історичний тип пізнавальної діяльності (і знання) на Стародавньому Сході відповідає

А. Першій науковій революції

Б. постнекласичній стадії розвитку

В. некласичній стадії розвитку

Г. постнауковій стадії розвитку

Д. немає правильної відповіді

4. Засновником античної науки вважається

А. Фалес

Б. Піфагор

В. Анаксимандр

Г. Геракліт

Д. Платон

5. Поняття logos (закон, правило, слово) запровадив

А. Піфагор

Б. Геракліт

В. Фалес

Г. Платон

Д. Анаксимандр

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ	Ф-31.08-
	ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»	05.01/174.00.1/М/
	Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	ОК1-1-2023
	Екземпляр № 1	Арк 21 / 16

6. Що не є головною пізнавальною установкою середньовічної науки

- А. кордоцентризм
- Б. універсалізм
- В. символізм
- Г. телеологізм
- Д. немає правильної відповіді

7. Утворення загальної концепції Всесвіту з ідеї Божественного творіння проголошував принцип

- А. немає правильної відповіді
- Б. символізм
- В. телеологізм
- Г. кордоцентризм
- Д. універсалізм

8. Утаємничену фундаментальну сутність, яку треба було досягнути проголошував принцип

- А. символізм
- Б. універсалізм
- В. телеологізм
- Г. кордоцентризм
- Д. немає правильної відповіді

9. Кожна річ, як творіння Бога, втілює його мету» проголошував принцип

- А. символізм
- Б. універсалізм

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 05.01/174.00.1/М/ ОК1-1-2023
	Екземпляр № 1	Арк 21 / 17

В. телеологізм

Г. кордоцентризм

Д. немає правильної відповіді

10 Перша наукова революція відбулася:

А. в IV ст. до н.е.

Б. в I ст. н.е.

В. в IV ст. н.е.

Г. в XVII ст. н.е.

Д. в XX ст.

11 Які світоглядні установки НЕ сприяли становленню
новоєвропейської науки

А. натуралізм

Б. теологізм

В. наївний реалізм

Г. механіцизм

Д. немає правильної відповіді

12 Які світоглядні установки НЕ сприяли становленню
новоєвропейської науки

А. детермінізм

Б. аналітизм

В. механіцизм

Г. екзистенціалізм

Д. немає правильної відповіді

13 Під час глобальної наукової революції сформувались ідеали і
норми

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 05.01/174.00.1/М/ ОК1-1-2023
	Екземпляр № 1	Арк 21 / 18

Правильно

- А. протокласичної науки
- Б. класичної науки
- В. метакласичної науки
- Г. нової некласичної науки
- Д. немає правильної відповіді

14 Особлива увага приділяється активності суб'єкта пізнання в

- А. протонауці
- Б. класичній науці
- В. некласичній науці
- Г. постнекласичній науці
- Д. немає правильної відповіді

15 Міждисциплінарні і проблемно-орієнтовані форми дослідницької діяльності висувуються на перший план в

- А. протонауці
- Б. класичній науці
- В. некласичній науці
- Г. постнекласичній науці
- Д. немає правильної відповіді

16 Комплексні дослідницькі програми, в котрих беруть участь спеціалісти різних галузей знань притаманні

- А. протонауці
- Б. класичній науці
- В. некласичній науці
- Г. постнекласичній науці

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 05.01/174.00.1/М/ ОК1-1-2023
	Екземпляр № 1	Арк 21 / 19

Д. немає правильної відповіді

17 Наука як соціальний інститут формується в А. XVI ст.

Б. XVIII ст.

В. XIX ст.

Г. XX ст.

Д. XXI ст.

18 Основні закони і категорії формальної логіки сформулював

А. Арістотель

Б. Діоген

В. Сократ

Г. Платон

Д. Піфагор

Структура наукового знання

19 Головним пізнавальним завданням суб'єкта-дослідника на емпіричному рівні НЕ є

А. сутнісне пояснення досліджуваних явищ

Б. опис явищ

В. збір наукових фактів

Г. первинне узагальнення наукових фактів

Д. немає правильної відповіді

20 Головним пізнавальним завданням суб'єкта-дослідника на теоретичному рівні НЕ є

А. сутнісне пояснення досліджуваних явищ

Б. концептуально-теоретичне узагальнення

В. збір наукових фактів

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 05.01/174.00.1/М/ ОК1-1-2023
	Екземпляр № 1	Арк 21 / 20

Г. побудова наукової теорії

Д. немає правильної відповіді

21 Основною формою знання, одержуваного на емпіричному рівні, є

А. ідея

Б. наукова подія

В. науковий факт

Г. судження

Д. немає правильної відповіді

22 На емпіричному рівні одержуване знання фіксується у формі

А.

наукової проблеми

Б. ідеї

В. судження

Г. теорії

Д. немає правильної відповіді

23 На теоретичному рівні НЕ використовується такий метод

А. ідеалізація

Б. аксіоматичний

В. гіпотетико-дедуктивний метод

Г. експеримент

Д. немає правильної відповіді

24 На емпіричному рівні НЕ використовується такий метод А.

спостереження

Б. вимірювання

В. ідеалізація

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 05.01/174.00.1/М/ ОК1-1-2023
	Екземпляр № 1	Арк 21 / 21

Г. науковий експеримент

Д. немає правильної відповіді

25 Значеннєвий бік поняття, те, що розуміється учасниками мовної взаємодії (дискурсу) при використанні того або іншого поняття

А. обсяг поняття

Б. судження

В. кластер поняття

Г. умовивід

Д. немає правильної відповіді